

Gereformeerde Kerk Haren – Onnen
Hervormde Gemeente Haren – Onnen

Paaswake

16 april 2022 20:30 uur

Dorpskerk

voorganger: ds Ybo Buurma

organist: Jan Harryvan

ouderling van dienst en lector: Gratia Apoll

Paaswake 16 april 2022

Toelichting op de liturgie

De kerk is evenals op Goede Vrijdag (nog) schaars verlicht. De paaskaars is weggedragen en het orgel zwijgt, nu we gedenken dat de Heer in het dodenrijk is neergedaald. De kleur van het antependium is rood – de kleur van de Geest – want in het dodenrijk is Christus in de Geest Gods bezig de dood stuk te breken (1 Petr. 3:19). Aan de hand van enkele profetische lezingen (vroeger las men tot aan het ochtendgloren) kondigen we Pasen aan, opdat we de Schrift kennen die zegt dat Hij uit de doden moest opstaan. (Lk 24:26) De profetische lezingen (de traditie kent er twaalf in totaal) zijn als het ware de ‘oudtestamentische opstandingsverhalen’. Halverwege de dienst brengen we de nieuwe paaskaars binnen, symbool van het licht van Christus, symbool van verrijzenis tegen alles wat doods en dor maakt. De kleur van het antependium wordt wit. We horen het Opstandingsevangelie, en gedenken onze doop, een gang door het water naar de oever van de nieuwe morgen.

Bij binnenkomst is het schemerig en stil in de kerk

Drempelgebed om ontferming:

Soms is het stil in ons hart
dan spreekt er geen stem
dan lijkt alle leven en alle lust uit ons leven weg.
Soms is het donker om ons heen
dan zien we geen visioen,
dan maakt geweld alles doods en donker,
dan ontwaren we niemand in onze nabijheid
dan kunnen we zelfs de weg niet zien
waarop we moeten gaan.

Daarom bidden wij U:
doe in de donkerte van deze nacht uw Licht opgaan
en laat een woord horen
dat koude harten verwarmt.
Laat in de stilte van deze wake
een stem spreken die het donker doorbreekt.
Zo roepen wij U aan:

Allen: Heer ontferm U

Lezing: Lukas 23:50-56

50 Er was ook een man die Josef heette en afkomstig was uit de Joodse stad Arimatea. 51 Hij was een raadsheer, een goed en rechtvaardig mens, die de komst van het koninkrijk van God verwachtte en niet had ingestemd met het besluit en de handelwijze van de raad. 52 Hij ging naar Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. 53 Nadat hij het lichaam van het kruis had gehaald, wikkelde hij het in linnen doeken en legde het in een rotsgraf dat nog nooit was gebruikt. 54 Het was de voorbereidingsdag, de sabbat was bijna aangebroken. 55 De vrouwen die met Jezus waren meegereisd uit Galilea, volgden Josef naar het graf om het te bekijken en om te zien hoe Jezus' lichaam er werd neergelegd. 56 Daarna gingen ze naar huis en bereidden ze geurige olie en balsem. Op sabbat namen ze de voorgeschreven rust in acht.

Zingen Ik sta voor U, Lied 942

1. Ik sta voor U in leegte en gemis.
Vreemd is uw naam, onvindbaar zijn uw wegen.
Zijt Gij mijn God, sinds mensenheugenis,
dood is mijn lot, hebt Gij geen and're zegen?
Zijt Gij de God bij wie mijn toekomst is?
Heer, ik geloof, waarom staat Gij mij tegen?
2. Mijn dagen zijn door twijfel overmand,
ik ben gevangen in mijn onvermogen.
Hebt Gij mijn naam geschreven in Uw hand,
zult Gij mij bergen in uw mededogen?
Mag ik nog levend wonen in uw land,
mag ik nog eenmaal zien met nieuwe ogen?
3. Spreekt Gij het woord dat mij vertroosting geeft,
dat mij bevrijdt en opneemt in uw vrede.
Open die wereld die geen einde heeft,
wil alle liefde aan uw mens besteden.
Wees Gij vandaag mijn brood zowaar
Gij leeft Gij zijt toch zelf de ziel van mijn gebeden.

Korte overdenking

Profetische lezingen om Pasen aan te kondigen

Donker is het hier vanavond.

Er is niet veel licht te bespeuren in deze ruimte, in deze kerk.

Waarom eigenlijk?

We wachten op het licht van Pasen.

We zijn als wachters op de muren van de stad,
we waken en zien uit naar het licht van de morgen.

En tot het licht komt vertellen we elkaar verhalen.

Verhalen van bevrijding en uittocht,
ven leven waar alles doods leek,

verhalen van opstanding en nieuw beging,
verhalen van licht dat de duisternis verdrijft.

Verhalen over God zijn het

en van mensen die zich aan Hem vasthouden.

Zingen Vanavond zullen wij weten, ZG V,46

Solo

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

Allen

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

The image shows two musical staves for each part. The top staff is the vocal line, and the bottom staff is the piano accompaniment. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 8/8. The lyrics are written below the notes.

Het begon allemaal toen de aarde nog helemaal woest en donker was. Toen deed God het licht opgaan en maakte de aarde tot een bewoonbare plaats, een tuin voor mens en dier om er te leven. We lezen dat verhaal in Genesis 1:

Stem: 'God zei: Er moet licht komen en er was licht. God zag dat het licht goed was, en hij scheidde het licht van de duisternis; Het licht noemde hij dag, de duisternis noemde hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.'

Zingen Vanavond zullen wij weten, ZG V,46

Solo

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

Allen

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

The image shows two musical staves for each part. The top staff is the vocal line, and the bottom staff is the piano accompaniment. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 8/8. The lyrics are written below the notes.

Later was er een grote watervloed, die de aarde overspoelde en al het leven verdween. Maar toen heeft God opnieuw een begin gemaakt met Noach en zijn kinderen en zo ook met ons. De regenboog is daarvan de belofte. We lezen dat verhaal in Genesis 8:

Stem: 'En God zei: Dit is het teken van het verbond dat ik geef tussen mij en u en alle levende wezens, die bij u zijn, voor alle volgende geslachten: mijn regenboog stel ik in de wolken.'

Zingen Vanavond zullen wij weten, ZG V,46

Solo

Van - a - vond zul - len wij we - ten

wie on - ze be - vrij - der is.

Allen

Van - a - vond zul - len wij we - ten

wie on - ze be - vrij - der is.

Toen Israël als volk in Egypte was moest het slavenwerk doen en was het bang voor elke dag die kwam. Toen heeft God bevrijding gebracht en met behulp van Mozes het volk Israël uit het slavenland Egypte gebracht. Vanaf dat moment ging het volk Israël door de woestijn op weg naar beloofd land, een leerweg om te ontdekken wat is om vrij te zijn. We lezen dat in Exodus 14:

Stem: 'Toen strekte Mozes zijn hand uit over de zee en de Heer deed de zee de gehele nacht door een sterke oostenwind wegvloeiën, maakte haar droog, en de wateren werden gespleten. Zo gingen de Israëlieten in het midden van de zee op het droge.'

Zingen Vanavond zullen wij weten, ZG V,46

Solo

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

Allen

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

Na de bevrijding kwam het volk Israël na vele omzwervingen terecht in beloofd land. Ondanks de Tien Woorden, de wegwijzers ten leven, die ze hebben meegekregen gaat het toch mis in het land. Een oorlog zorgt ervoor dat de Israëlieten in ballingschap terecht komen. Ze worden weggevoerd naar een vreemd land, Babylonië geheten. En toch verloren ze niet helemaal de moed, want ze bleven daar dromen van terugkeer naar Israël en van vrede.

We lezen dat in Ezechiël 37:

Stem: 'De hand van de Heer kwam op mij, en de Heer voerde mij in de geest naar buiten en zette mij neer in een dal; dat dal was vol beenderen.
Zo spreekt de Heer tot deze beenderen: zie, ik breng geest in u, en gij zult herleven. Ik zal spieren op u leggen, vlees op u doen komen, u met een huid overtrekken en geest in u brengen, zodat Gij herleeft.'

Zingen Vanavond zullen wij weten, ZG V,46

Solo

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

Allen

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

Elke keer als Israël zijn roeping om mens te zijn voor anderen probeert te ontlopen, laat God zijn volk toch niet los. Ook al vluchten mensen voor wat hun als mens te doen staat, ook al zoeken zij de donkerste plek van de wereld, God brengt hen weer naar het licht. Dat lezen we in het boekje van de profeet Jona. Hij wilde de grote stad Ninevé, een misdadige stad, niet tot ommekeer bewegen, maar vluchtte naar het uiterste der aarde. Toch kon hij uiteindelijk niet aan zijn opdracht om vrede te brengen ontsnappen. Dat lezen we in Jona 2:

Stem: 'U slingerde mij de diepte in, naar het hart van de zee. Door kolkend water ben ik omgeven, zwaar slaan uw golven over mij heen. Ik dacht: verstoten ben ik, verbannen uit uw ogen. Maar eens zal ik opnieuw uw heilige tempel aanschouwen.'

Zingen Vanavond zullen wij weten ZG V,46

Solo

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

Allen

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

In een vreemde omgeving wordt het volk Israël soms gedwongen om het geloof in de ene God af te zweren. Zo lezen we in het boek Daniël hoe drie mannen vanwege hun geloof in een vuuroven worden geworpen. De hele geschiedenis door wordt het Joodse volk vervolgd en gedood om die getuigenis van de Bevrijder. Maar toch bleef het Joodse volk tijdens de grootste onderdrukkingen trouw aan het geloof dat het was toevertrouwd. We lezen dat in Daniël 3:

Stem: 'Toen sloeg de schrik koning Nebukadnessar om het hart. Hij stond haastig op en zei tegen zijn raadsheren: 'Wij hebben toch drie geknevelde mannen in het vuur gegooid?' Zij antwoordden: 'Zeker, majesteit.' Hij vervolgde: 'Maar ik zie vier mannen vrij rondlopen in het vuur. Ze zijn ongedeerd en de vierde lijkt op een godenzoon!' Nebukadnessar liep naar de deur van de brandende oven en riep: 'Sadrach, Mesach en Abednego, dienaren van de hoogste God, kom naar buiten, kom hier!' Toen kwamen Sadrach, Mesach en Abednego uit de vlammen naar buiten. De satrapen, stadhouders, gouverneurs en raadsheren van de koning drongen naar voren. Ze bekeken de mannen en zagen dat het vuur geen vat had gekregen op hun lichaam.'

Toen Jezus leefde, waren er mensen die hem uit de weg wilden ruimen. Ze namen hem gevangen en kruisigden hem. De Romeinen vonden hem gevaarlijk en de leiding van zijn volk vond dat hij dingen zei die lasterlijk waren. Ze dachten: als we hem dood maken kan hij niets meer doen. Maar het verhaal gaat dat God hem van de dood heeft gered. Dat lezen we in de evangelieverhalen.

Stem: 'En op de eerste dag van de week ging Maria Magdalena vroeg, toen het nog donker was, naar het graf en zij zag de steen van het graf weggenomen.'

Zingen Vanavond zullen wij weten, ZG V,46

Solo

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

Allen

Van - a - vond zul - len wij we - ten
wie on - ze be - vrij - der is.

De apostel Paulus vertelt dat dopen alles te maken heeft met het sterven en opstaan uit de dood. Vroeger ging je bij het dopen helemaal kopje onder maar je kwam toch weer boven. Zo is het ook met ons: soms denken we, we gaan er onder door, we redden het nooit, de dood is het einde. Maar elke keer is de doop een herinnering, dat we toch boven zullen komen. Want God wil het leven voor de mensen, zelfs na dit leven. Daarom wordt er vaak gedoopt in deze nacht. We lezen dit in Romeinen 6:

Stem: 'Of weet gij niet, dat wij allen, die in Christus Jezus gedoopt zijn, in zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met hem begraven door de doop in de dood, opdat wij gelijk Christus uit de doden opgewekt is door de grootheid van God, zo ook wij in een nieuw leven zouden wandelen.'

Dit alles gedenken wij in deze nacht. En er zijn nog meer verhalen die het goede gerucht van Gods bevrijding vertellen. Dit alles maakt deze nacht anders dan alle andere nachten. Al die verhalen vertellen ons telkens weer: God wil het licht en het leven voor ons, Hij geeft ons de moed, ook al is alles donker en uitzichtloos om toch weer op weg te gaan, om op te staan en verder te gaan. Zo blijft de Eeuwige naar mensen omzien.

Zingen Vanavond zullen wij weten, ZG V,46

Solo

Van - a - vond zul - len wij we - ten

wie on - ze be - vrij - der is.

Allen

Van - a - vond zul - len wij we - ten

wie on - ze be - vrij - der is.

Het begin van Pasen

In deze nacht waken wij en mogen elkaar
deze boodschap voorhouden:
Duisternis, dorheid en chaos
zijn niet de laatste grens.

In deze nacht horen wij het goede gerucht
dat Jezus, mens bij uitstek,
Zoon van de Ene,
niet in de dood bleef, maar leeft.
Hij heeft de machteloosheid doorbroken.

In deze nacht zien wij het licht opgaan
Het licht dat zegt:
het einde is het einde niet.
Er is bij God een nieuw begin
We kunnen opstaan tegen de dood
die mensen elkaar aandoen.

In deze nacht brandt de kaars in ons midden,
blijvende herinnering
aan deze nacht, het licht van Pasen.
Licht van Christus, de Levende.

De lof van het licht

De diaken brengt de Paaskaars binnen

Zingen Licht van Christus

<i>solo:</i> Licht van Chris-tus!	<i>allen:</i> Licht van Chris-tus!
<i>solo:</i> Licht van Chris-tus!	<i>allen:</i> Licht van Chris-tus!
<i>solo:</i> Licht van Chris-tus!	<i>allen:</i> Licht van Chris-tus!

Diaken: Het licht van Christus
die in heerlijkheid verrezen is,
moge de duisternis
uit ons leven verdrijven.

De nacht is voorbijgegaan,
de dag is aangebroken:
de zon der gerechtigheid
gaat over ons op.

Allen: Amen.

Zingen Licht ontloken aan het donker, Lied 600

1. Licht, ontloken aan het donker,
Licht, gebroken uit de steen,
Licht, waarachtig levensteken,
werp uw waarheid om ons heen!
2. Licht, geschapen, uitgesproken,
Licht, dat straalt van Gods gelaat,
Licht uit Licht, uit God geboren,
groet ons als de dageraad!
3. Licht, aan liefde aangestoken,
Licht, dat door het donker brandt,
Licht, jij lieve lentebode,
zet de nacht in vuur en vlam!
4. Licht, verschenen uit de hoge,
Licht, gedompeld in de dood,
Licht, onstuitbaar, niet te doven,
zeggen ons met morgenrood!
5. Licht, straal hier in onze ogen,
Licht, breek uit in duizendvoud,
Licht, kom ons met stralen tooien,
ga ons voor van hand tot hand!

We geven het licht aan elkaar door

Het antependium wordt gewisseld; de kleur wordt wit, de kleur van de Opstanding en het feest. Pasen ontluikt.

Voorganger: De Heer is opgestaan!

Allen: De Heer is waarlijk opgestaan!

Lezing Opstandingsevangelie Mattheus 28:1-10 (staande)

1 Na de sabbat, toen de ochtend van de eerste dag van de week gloorde, kwam Maria uit Magdala met de andere Maria naar het graf kijken. 2 Plotseling begon de aarde hevig te beven, want een engel van de Heer daalde af uit de hemel, liep naar het graf, rolde de steen weg en ging erop zitten. 3 Hij lichtte als een bliksem en zijn kleding was wit als sneeuw. 4 De bewakers beefden van angst en vielen als dood neer. 5 De engel richtte zich tot de vrouwen en zei: 'Wees niet bang, ik weet dat jullie Jezus, de gekruisigde, zoeken. 6 Hij is niet hier, hij is immers opgestaan, zoals hij gezegd heeft. Kijk maar, dat is de plaats waar hij gelegen heeft. 7 En ga nu snel naar zijn leerlingen en zeg hun: "Hij is opgestaan uit de dood, en dit moeten jullie weten: hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zul je hem zien." Dat is wat ik jullie te zeggen had.'

8 Ontzet en opgetogen verlieten ze haastig het graf om het aan zijn leerlingen te gaan vertellen. 9 Op dat moment kwam Jezus hun tegemoet en groette hen. Ze liepen op hem toe, grepen zijn voeten vast en bewezen hem eer. 10 Daarop zei Jezus: 'Wees niet bang. Ga mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze mij zien.

Zingen Christus, onze Heer, verrees, Lied 624:1

1. Christus, onze Heer, verrees
halleluja!
Heil'ge dag na angst en vrees,
halleluja!
Die verhoogd werd aan het kruis,
halleluja!
bracht ons in Gods vrijheid thuis,
halleluja!

- *Het licht gaat aan,
we doven de wakekaarsjes en gaan naar de ruimte in het koor -*

De doopgedachtenis

Water wordt binnengebracht en in de doopvont gedaan.

Apostolische Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God de almachtige Vader,
Schepper van hemel en aarde;
en in Jezus Christus, zijn enige Zoon, onze Heer,
die ontvangen is van de Heilige Geest,
geboren uit de maagd Maria,
die geleden heeft onder Pontius Pilatus,
is gekruisigd, gestorven, en begraven,
die is neergedaald in de hel,
op de derde dag opgestaan van de doden,
opgevaren naar de hemel
en zit aan de rechterhand van God,
de almachtige Vader,
vanwaar Hij zal komen om te oordelen de levenden en de doden;
Ik geloof in de Heilige Geest,
de heilige algemene christelijke kerk,
de gemeenschap der heiligen,
de vergeving van zonden,
de wederopstanding van het vlees,
en het eeuwige leven.

- *We mogen naar voren komen en het water aanraken –*

*Ondertussen zingen we: **God van leven en licht, Lied 368f***

Componist Paul Schollaert, Dichter Paul Schollaert

(afwisselend 3x orgelspel en 3x gemeentezang)

Dienst van de gebeden

Voorbeden, Stil gebed

Onze Vader

Zingen Sta op, een morgen ongedacht, Lied 630:1,2

1. Sta op! Een morgen ongedacht,
Gods dag is aangebroken,
er is in een bewogen nacht
een nieuwe lente ontloken.
Het leven brak door aarde en steen,
uit alle wondren om u heen
spreekt, dat God heeft gesproken.
2. Hij heeft gezegd: Gij mens, kom uit,
open uw dode oren;
kom uit het graf dat u omsluit,
kom uit en word geboren!
Toen heeft zich in het vroegste licht
de nieuwe Adam opgericht,
ons allen lang tevoren.

Op weg naar huis wensen we elkaar de vrede toe